

USTAWA**z dnia 7 marca 1950 r.****o żegludze i spławie na śródlądowych drogach wodnych**

Opracowano na podstawie: Dz. U. z 1952 r. Nr 26, poz. 182; z 1960 r. Nr 29, poz. 163; z 1988 r. Nr 41, poz. 324; z 1989 r. Nr 35, poz. 192; z 1997 r. Nr 141, poz. 943.

Art. 1.

1. Śródlądowymi drogami wodnymi są wody, uznane za żeglowne lub spławne.

Art. 2.

ust. 2 w art. 1 skreślony

1. Statkami w rozumieniu niniejszej ustawy są obiekty pływające z własnym napędem mechanicznym lub bez takiego napędu, używane na śródlądowych drogach wodnych:
  - 1) do przewozu osób, zwierząt, towarów i poczty,
  - 2) do robót technicznych,
  - 3) do uprawiania rybołówstwa i sportu,
  - 4) jako zakłady kąpielowe, przystanie lub pomieszczenia mieszkalne i biurowe (koszarki, domki pomiarowe).
2. Za tratwy uważa się kloce drewna odpowiednio powiązane i połączone wzdłuż i wszerz w celu spławu.

Art. 3.

1. Statkami polskimi w rozumieniu niniejszej ustawy są:
  - 1) statki, spisane do rejestru administracyjnego polskich statków żeglugi śródlądowej (art. 6),
  - 2) statki znajdujące się w użyciu Wojska Polskiego i organów służby bezpieczeństwa publicznego,
  - 3) statki żeglugi morskiej, przebywające na śródlądowych drogach wodnych, uznane za polskie na mocy obowiązujących przepisów.
2. Tratwami polskimi są tratwy, rozpoczynające spław na obszarze Państwa.
3. Statki, wymienione w ust. 1 pkt 2 i 3, podlegają przepisom niniejszej ustawy oraz rozporządzeń i zarządzeń wydanych na jej podstawie tylko w zakresie przepisów bezpieczeństwa ruchu.

Art. 4.

1. Żegluga i spław na śródlądowych drogach wodnych dozwolone są statkom i tratwom polskim pod warunkami, wynikającymi z prawa wodnego, z przepisów niniejszej ustawy oraz rozporządzeń i zarządzeń na jej podstawie wydanych, a co do wód granicznych - również postanowień prawa celnego i umów międzynarodowych.
2. O ile umowy międzynarodowe zawierają przepisy odmienne od postanowień prawa wodnego, postanowień niniejszej ustawy, rozporządzeń i zarządzeń na ich podstawie wydanych, należy stosować przepisy tych umów.

Art. 5.

1. Obce statki i tratwy mogą być dopuszczone do żeglugi lub spławu na śródlądowych drogach wodnych na warunkach i w zakresie ustalonym w umowach międzynarodowych lub na mocy pozwoleń władzy żeglugowej.
2. Minister Żeglugi ustali w drodze rozporządzenia, wydanego w porozumieniu z Ministrami: Spraw Zagranicznych, Bezpieczeństwa Publicznego, Obrony Narodowej, Finansów i Handlu Zagranicznego, władze właściwe do udzielania pozwoleń oraz tryb i warunki uzyskiwania pozwoleń.

Art. 6.

1. Wpisowi do rejestru administracyjnego polskich statków żeglugi śródlądowej podlegają statki, stanowiące własność:
  - 1) Skarbu Państwa, z wyjątkiem wymienionych w art. 3 ust. 1 pkt 2 i 3,
  - 2) polskich osób fizycznych i prawnych, chyba że statki te są wpisane do rejestru zagranicznego.
2. Rejestr administracyjny polskich statków żeglugi śródlądowej prowadzą władze żeglugowe, które po dokonaniu wpisu statku do rejestru wystawiają kartę rejestracyjną.
3. Minister Żeglugi ustali w drodze rozporządzenia, władze właściwe do prowadzenia rejestru, warunki i tryb wpisywania do rejestru oraz sposób prowadzenia rejestru i rodzaje kart rejestracyjnych, a w porozumieniu z Ministrem Finansów - także wysokość pobieranych w związku z rejestrem opłat.

Art. 7.

1. Statki polskie będą dopuszczane do żeglugi na śródlądowych drogach wodnych po uzyskaniu świadectwa zdolności żeglugowej stwierdzającego, że statek odpowiada wymogom konstrukcyjnym, użytkowym oraz bezpieczeństwa.
2. Minister Żeglugi ustali w porozumieniu z Ministrami Zdrowia i Rolnictwa władze żeglugowe, właściwe do wydawania, potwierdzania ważności i unieważniania świadectw zdolności żeglugowej, sposób przeprowadzenia technicznych i sanitarnych oględzin statków i tryb postępowania władz żeglugowych w tych sprawach.
3. Minister Żeglugi może zlecić upoważnionym przez niego instytucjom klasyfikacyjnym przeprowadzanie oględzin technicznych statków.
4. Przepisów ust. 1, 2 i 3 nie stosuje się do statków:

- 1) wymienionych w art. 3 ust. 1 pkt 2 i 3,
- 2) bez własnego napędu mechanicznego lub poruszających się z pomocą silnika nie wbudowanego na stałe, jeżeli ich powierzchnia, wynikająca z pomnożenia największej długości przez z największą szerokość nie przekracza 20 m².

Art. 8.

1. Do spławu będą dopuszczone tratwy polskie, zaopatrzone w dokument podróży.
2. Minister Żeglugi ustali w drodze rozporządzenia, wydanego w porozumieniu z Ministrem Leśnictwa, władze żeglugowe właściwe do wydawania dokumentów podróży oraz warunki i sposób uzyskiwania, zawieszania i unieważniania dokumentów podróży dla tratew.

Art. 9.

1. Do kierowania statkiem uprawnione są osoby, posiadające patent żeglarski, upoważniający do kierowania statkiem danego rodzaju.
2. Do kierowania urządzeniami energetycznymi i mechanicznymi statku uprawnione są osoby posiadające patent mechanika statkowego.
3. Minister Żeglugi ustali w drodze rozporządzenia, władze żeglugowe właściwe do wydawania patentów żeglarskich i mechanika statkowego, warunki i sposób uzyskiwania, zawieszania i unieważniania tych patentów, skład i właściwość komisji kwalifikacyjnych, sposób stwierdzania kwalifikacji zawodowych oraz warunki zwolnienia od stwierdzenia tych kwalifikacji.
4. Od obowiązku posiadania patentu żeglarskiego wolni są kierownicy:
  - 1) statków wymienionych w art. 3 ust. 1 pkt 2 i 3,
  - 2) statków sportowych i rybackich oraz innych statków bez własnego napędu mechanicznego lub poruszających się za pomocą silnika niewbudowanego na stałe, jeżeli ich powierzchnia, wynikająca z pomnożenia największej długości przez największą szerokość, nie przekracza 20 m².
5. Od obowiązku posiadania patentu mechanika statkowego wolni są kierownicy urządzeń energetycznych i mechanicznych na statkach, wymienionych w art. 3 ust. 1 pkt 2 i 3.

Art. 10.

1. Do kierowania tratwą uprawnione są osoby, posiadające patent retmański.
2. Minister Żeglugi ustali w drodze rozporządzenia, władze żeglugowe właściwe do wydawania patentów retmańskich oraz warunki i sposób uzyskiwania, zawieszania i unieważniania tych patentów. **art. 11 skreślony**

Art. 12.

1. Minister Żeglugi wydaje co do wszystkich lub co do poszczególnych śródlądowych dróg wodnych przepisy, normujące:
  - 1) warunki techniczne konstrukcji i utrzymania statków,

- 2) warunki sanitarne oraz warunki bezpieczeństwa pracy i higieny pracy na statkach i tratwach,
  - 3) warunki bezpieczeństwa na statkach, tratwach i w portach żeglugi śródlądowej,
  - 4) system sygnalizacji i znaków orientacyjnych na śródlądowych drogach wodnych,
  - 5) ruch żeglugowy i spław na śródlądowych drogach wodnych.
  - 6) oznakowanie, wyposażenie i dokumenty statków i tratw,
  - 7) skład i kwalifikacje załóg statków i tratw.
2. Minister Żeglugi może uznać za obowiązujące przepisy techniczne upoważnionych przez niego instytucji klasyfikacyjnych w zakresie konstrukcji, utrzymania i bezpieczeństwa statków.
  3. Sposób korzystania z publicznych śródlądowych portów handlowych i ich urządzeń uregulują przepisy portowe, wydane przez Ministra Żeglugi.
  4. Przepisy określone w ust. 1 minister właściwy do spraw gospodarki wodnej wydaje w drodze rozporządzenia, przy czym przepisy określone w pkt 2 wydawane są w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia i ministrem właściwym do spraw pracy, a określone w pkt 3-7, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu.
  5. Minister Żeglugi może upoważnić władze żeglugowe do wydawania w ramach przepisów, przewidzianych w ust. 1, rozporządzeń w sprawie szczegółowych postanowień co do poszczególnych dróg wodnych lub ich odcinków, przy czym rozporządzenia, dotyczące spraw, wymienionych w ust. 1 pkt 2, wydawane będą w porozumieniu z właściwymi okręgowymi inspektorami pracy. Rozporządzenia władz żeglugowych podlegają ogłoszeniu w dzienniku urzędowym właściwej wojewódzkiej rady narodowej oraz będą podane do publicznej wiadomości w sposób, przyjęty w danej miejscowości.
  6. Przepisy określone w ust. 3 i 5 wydaje Minister Żeglugi w drodze zarządzeń i ogłasza w Dzienniku Taryf i Zarządzeń Komunikacyjnych.

Art. 13.

Władzami żeglugowymi w rozumieniu niniejszej ustawy są: Minister Żeglugi oraz podległe mu urzędy, powołane przez niego na podstawie obowiązujących przepisów do sprawowania nadzoru nad żeglugą i spławem oraz inspekcji statków i innych obiektów pływających.

Art. 14.

1. Nadzór nad przestrzeganiem przepisów niniejszej ustawy oraz rozporządzeń i zarządzeń, wydanych na jej podstawie, sprawować będą władze żeglugowe oraz inne władze w zakresie swej właściwości.
2. Właściciele, posiadacze i kierownicy statków i tratw obowiązani są stosować się do zarządzeń władz, wskazanych w ust. 1, oraz ułatwiać im w związku z wykonywaniem przez nie nadzoru wstęp na statki i tratwy, przejazd nimi i doczepianie do nich ich służbowych środków lokomocji.

3. Wstęp na statki, znajdujące się w używaniu Wojska Polskiego i organów służby bezpieczeństwa publicznego, przejazd nimi i doczepianie do nich służbowych środków lokomocji władz, wskazanych w ust. 1, może nastąpić tylko za zgodą dowódców statków.

Art. 15.

1. Kto:

- 1) wykracza przeciw przepisom o ruchu żeglugowym i spławie, oznaczaniu i wyposażeniu statków i tratw (art. 12 ust. 1 i 5) oraz przepisom, wymienionym w art. 12 ust. 3 - podlega karze aresztu do trzech miesięcy lub grzywny do 1.500 zł,
- 2) nie przestrzega warunków sanitarnych na statkach i tratwach (art. 12 ust. 1 pkt 2) - podlega karze aresztu do jednego miesiąca lub grzywny do 450 zł,
- 3) uprawia przewóz osób lub towarów, nie posiadając wymaganego zezwolenia (art. 11) - podlega karze aresztu do trzech miesięcy i grzywny do 3.000 zł lub jednej z tych kar,
- 4) wykracza przeciw przepisom o rejestracji statków (art. 6) oraz o świadectwach zdolności żeglugowej (art. 7) - podlega karze aresztu do trzech miesięcy i grzywny do 3.000 zł lub jednej z tych kar,
- 5) wykracza przeciw przepisom o dokumentach podróży dla tratw (art. 8) - podlega karze aresztu do jednego miesiąca lub grzywny do 450 zł.

2. Orzekanie w sprawach z ust. 1 należy do postępowania karno-administracyjnego.

Art. 16.

Niezależnie do ścigania karnego władza żeglugowa może w razie stwierdzenia braków lub nieprawidłowości, zagrażających życiu lub zdrowiu urządzeniom żeglugowym albo bezpieczeństwu żeglugi lub spławu, statek lub tratwę, na koszt i ryzyko posiadacza statku lub tratwy, zatrzymać w drodze lub na przystani albo skierować do najbliższego portu, aż do czasu usunięcia braków lub nieprawidłowości i na ten czas odebrać świadectwo zdolności żeglugowej, patent żeglarski, retmański lub dokument podróży.

Art. 17.

Przepisów art. 15 i 16 nie stosuje się do statków, znajdujących się w używaniu Wojska Polskiego i organów służby bezpieczeństwa publicznego, a przepisów art. 17 do statków morskich. W przypadkach naruszenia przez załogi tych statków przepisów bezpieczeństwa i porządku ruchu, władze żeglugowe zawiadamiają o tym przełożone władze wojskowe bądź bezpieczeństwa publicznego, a w odniesieniu do statków morskich właściwy urząd morski.

Art. 18.

W art. 27 ust. 1 ustawy wodnej z dnia 19 września 1992 r. (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr 62, poz. 574) skreśla się wyrazy "przez każdego".

Art. 19.

Ustawa nie narusza postanowień ustawy z dnia 2 czerwca 1947 r. o zezwoleniach na prowadzenie przedsiębiorstw handlowych i budowlanych i na zawodowe wykonywanie poszczególnych czynności handlowych (Dz. U. R. P. z 1949 r. Nr 47, poz. 366).

Art. 20.

Z dniem wejścia w życie ustawy traci moc obowiązujące rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o żegludze i spławie na śródlądowych drogach wodnych (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr 29, poz. 266, z 1932 r. Nr 25, poz. 215, z 1934 r. Nr 110, poz. 976).

Art. 21.

Wykonanie ustawy porucza się Ministrowi Żeglugi w porozumieniu z właściwymi ministrami.

Art. 22.

Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.